

Karin Jäderbrink
Anna Gröndal
Kim Gustafsson

April 2016

Granskning av årsredovisning 2015

Hallsbergs kommun

Innehållsförteckning

2.1.	Bakgrund	2
2.2.	Revisionsfråga och metod	2
2.3.	Revisionskriterier	3
3.1.	Verksamhetens utfall, finansiering och ekonomiska ställning	5
3.1.1.	Förvaltningsberättelse	5
3.1.1.1.	Översikt över utvecklingen av verksamheten	5
3.1.1.2.	Investeringsredovisning	7
3.1.1.3.	Driftredovisning	7
3.1.2.	Balanskrav	8
3.1.3.	God ekonomisk hushållning	8
3.1.3.1.	Finansiella mål	8
3.1.3.2.	Mål för verksamheten	9
3.1.4.	Nämndernas redovisning av sitt uppdrag	10
3.2.	Rättvisande räkenskaper	10
3.2.1.	Resultaträkning	10
3.2.2.	Balansräkning	11
3.2.3.	Kassaflödesanalys	14
3.2.4.	Sammanställd redovisning	14
3.2.5.	Tilläggsupplysningar	14

---

1. Sammanfattning

Revisorerna i Hallsbergs kommun har gett PwC i uppdrag att genomföra granskning av kommunens årsredovisning 2015. Granskningen sker utifrån ett väsentlighets- och riskperspektiv och har bland annat till syfte att bedöma om årsredovisningen är upprättad i enlighet med kommunallagen, lag om kommunal redovisning (KRL) och övrig normgivning, främst från Rådet för Kommunal Redovisning (RKR).

Sammanfattningsvis är vår bedömning att kommunens ekonomi är svag även om resultatet för 2015 är positivt d v s 7,2 mnkr. Flera poster av engångskaraktär har påverkat resultatet. Soliditeten är låg, 17 % exklusive pensionsåtaganden inom linjen. Inklusive pensionsåtaganden är soliditeten – 25 %. Fortsatta kraftfulla åtgärder krävs för att nå en ekonomi i balans.

Utvecklingen av nettokostnadernas andel av skatteintäkterna har försämrats något, från 97 % till 98 %. Utvecklingen av skatteintäkter är 2 % och nettokostnadsutvecklingen är 3 %.

Vi bedömer att årsredovisningen huvudsakligen redogör för **utfallet av verksamheten, verksamhetens finansiering och den ekonomiska ställningen.**

Kommunen lever upp till kommunallagens krav på en ekonomi i balans (KL 8:5 a-b). Balanskravet har uppfyllts och det finns inga sedan tidigare negativa resultat att återställa. Dessa återställdes i sin helhet 2014.

Förvaltningsberättelsen innehåller till viss del en uppföljning av de verksamhets- och finansiella mål som fullmäktige har angivit i 2015 års budget.

Vi bedömer den finansiella måluppfyllelsen som svag.

Vi kan inte bedöma verksamhetsmålen uppfyllelse utifrån den rapportering som redovisas i årsredovisningen. Ett fortsatt arbete krävs för att tydliggöra detta. I förvaltningsberättelse framgår också att KS bedömer att det finns behov av att utveckla rutiner och mätmetoder för att kunna bedöma måluppfyllelsen.

Vi bedömer vidare att årsredovisningen i allt väsentligt uppfyller kraven på **rättvisande räkenskaper** och är upprättad enligt god redovisningssed med noterade avvikelser som framgår i rapportens delkapitel. Exempelvis gällande anläggningstillgångar. I rapporten framgår även områden som måste utredas och utvecklas framöver.

---

2. Inledning

2.1. Bakgrund

I den kommunala redovisningslagen (KRL) regleras externredovisningen för kommuner och landsting. I lagen finns bestämmelser om årsredovisningen. Vidare regleras den kommunala redovisningen av uttalanden från Rådet för kommunal redovisning (RKR) och i tillämpliga delar av Redovisningsrådet och Bokföringsnämndens normering.

Revisionsobjekt är Kommunstyrelsen som enligt kommunallagen är ansvarig för årsredovisningens upprättande.

När det gäller nämndernas redovisning, skall den enligt kommunallagen utformas på det sätt som fullmäktige bestämmer.

2.2. Revisionsfråga och metod

Revisorerna har bl. a. till uppgift att pröva om räkenskaperna är rättvisande. Inom ramen för denna uppgift bedöms om årsredovisningen är upprättad i enlighet med lag om kommunal redovisning (kap 3 – 8). Vidare ska revisorerna enligt kommunallagen (9:9a) avge en skriftlig bedömning av om resultatet enligt årsredovisningen är förenligt med de mål fullmäktige beslutat om. Bedömningen ska biläggas årsbokslutet. Detta sker inom ramen för upprättandet av revisionsberättelsen.

Granskningen, som sker utifrån ett väsentlighets- och riskperspektiv, ska besvara följande revisionsfrågor:

- Lämnar årsredovisningen upplysning om verksamhetens utfall, verksamhetens finansiering och den ekonomiska ställningen? Med verksamhetens utfall avses utfallet i förhållande till fastställda mål och ekonomiska ramar.
- Har balanskravet uppfyllts och hanteras eventuella underskott i enlighet med balanskravets regler?
- Är årsredovisningens resultat förenligt med de mål fullmäktige beslutat avseende god ekonomisk hushållning?
- Är räkenskaperna i allt väsentligt rättvisande? Med rättvisande avses följsamhet mot lag, rekommendationer och god redovisningssed.

Granskningen av årsredovisningen omfattar:

- förvaltningsberättelse (inkl. drift- och investeringsredovisning)
- resultaträkning
- kassaflödesanalys
- balansräkning
- sammanställd redovisning

Bilagor och specifikationer till årsredovisningens olika delar har granskats.

Vi har även bedömt kommunens ekonomiska ställning och utveckling, efterlevnaden av balanskravet och om resultatet i årsredovisningen är förenligt med de mål för god ekonomisk hushållning som fullmäktige beslutat om. Granskning av resultatsammanställning för VA-verksamheten och renhållningsverksamheten omfattas inte av denna granskning.

Vidare har vi också inom ramen för granskningen av årsredovisningen bedömt nämndernas redovisningar av hur de fullgjort sitt uppdrag från fullmäktige. Granskningen baseras på nämndernas rapportering till fullmäktige såsom den presenteras i årsredovisningen.

Granskningen har utförts enligt god revisionsledning för kommuner och landsting. Det innebär att granskningen planerats och genomförts ur ett väsentlighets- och riskperspektiv för att i rimlig grad kunna bedöma om årsredovisningen i allt väsentligt ger en rättvisande bild. Med rättvisande bild menas att årsredovisningen inte innehåller fel som påverkar resultat och ställning eller tilläggsupplysningar på ett sätt som kan leda till ett felaktigt beslutsfattande. Granskningen omfattar därför att bedöma ett urval av underlagen för den information som ingår i årsredovisningen. Då vår granskning av den anledningen inte varit fullständig utesluter den inte att andra än här framförda brister kan förekomma. Vårt uppdrag omfattar inte en granskning och prövning om den interna kontrollen som görs inom nämnderna är tillräcklig.

Granskningen har introducerats genom kontakter och samplanering med kommunens ekonomikontor. Granskningen har utförts enligt god revisionsledning med utgångspunkt i SKYREV:s utkast "Vägledning för redovisningsrevision i kommuner och landsting". Vägledningen baseras på ISA (International Standards on Auditing). Som framgår av vägledningen kan implementeringen ske successivt varför tillämpliga ISA helt eller delvis har följts beroende på om vägledningen har beaktas i årets revisionsplan. Granskningen har skett genom intervjuer, dokumentgranskning, granskning av räkenskapsmaterial och i förekommande fall registeranalys.

Vår granskning och våra synpunkter baseras på det utkast till årsredovisning som presenterades 2016-04-06. Kommunstyrelsen fastställer årsredovisningen 2016-04-19 och fullmäktige behandlar årsredovisningen 2016-05-09.

Rapportens innehåll har sakgranskats av tf ekonomichef och redovisningsekonom.

2.3. Revisionskriterier

Kommunstyrelsen är ansvarig för upprättandet av årsredovisningen som enligt 8 kap 18 § KL ska godkännas av kommunfullmäktige.

Granskningen av årsredovisningen innebär en bedömning av om rapporten följer:

- Kommunallagen
- Kommunal redovisningslag

-
- Rekommendationer från rådet för kommunal redovisning
  - Fullmäktiges beslut om god ekonomisk hushållning

3. Granskningsresultat

3.1. Verksamhetens utfall, finansiering och ekonomiska ställning

3.1.1. Förvaltningsberättelse

3.1.1.1. Översikt över utvecklingen av verksamheten

Bedömning och iakttagelser

Vi bedömer att förvaltningsberättelsens översikt och upplysningar i all väsentlighet överensstämmer med kraven i KRL med några avvikelser som framgår nedan.

Analys och rättvisande bedömning av ekonomi och ställning

Analysen av årets resultat och den ekonomiska ställningen ger en rättvisande bild. Förvaltningsberättelsen beskriver också kort hur ekonomin utvecklas de närmaste åren.

Förvaltningsberättelsen innehåller uppgifter om pensionsåtagande och pensionsmedelsförvaltning i tillräcklig omfattning.

Årets resultat är enligt årsredovisningen + 7,2 mnkr. Vi bedömer dock att det finns vissa periodiseringsposter där underlagen ej går att bedöma vilket medför att osäkerhet kring resultatets exakthet.

Kommunens kapital uppgår till 161,2 mnkr (154 mnkr). Om pensionsskulden som redovisas under ansvarsförbindelsen dvs 396 mnkr skulle det egna kapitalet vara negativt. Soliditeten är exklusive ansvarsförbindelsen 17 % och inklusive – 25 %.

Enligt kommunala redovisningslagen 4:5 skall förvaltningsberättelsen innehålla en utvärdering av kommunens ekonomiska ställning. Under avsnitten "Resultat och kapacitet, risk och kontroll samt god ekonomisk hushållning" beskrivs och redovisas finansiella nyckeltal som visar kommunens ekonomiska ställning och visar på en god ambition såsom föregående år. Då informationen finns beskriven på flera ställen i årsredovisningen och ej sammanfattningsvis bedöms det finnas behov av en mer samlad bedömning av kommunens ekonomiska ställning.

Under 2015 har det också noterats bristande styrning och rutiner i prognosarbetet. Stora avvikelser har noterats. Vidtagen utredning och åtgärder under året måste säkerställa så att prognossäkerheten förbättras för rättvisande bedömning av ekonomi och ställning.

Händelser av väsentlig betydelse

I förvaltningsberättelsen redovisas på ett tydligt sätt väsentliga händelser som inträffat under och delvis efter räkenskapsåret. I nämndernas redovisning framgår också viss information om detta.

Avseende händelser av väsentlig betydelse noteras det skyfall som drabbade kommunen. Ökade kostnader har skett för kommunen under året men det pågår

också försäkringsutredningar f n. Förvaltningsberättelsen bör innehålla att det finns en osäkerhet och risk i detta.

Förväntad utveckling

Av årsredovisningens avsnitt "Framtid" beskrivs ekonomi på sikt och vikten av balans i ekonomin. I mål och budget framgår att det samlade resultatet för 2016-2018 är 37,8 mnkr (motsvarande siffra var 30,8 föregående år)

Kopplingen kan till viss del göras tydligare till hur detta kommer att påverka kommunens ekonomi och prioriteringar inom olika områden.

Väsentliga personalförhållanden

Den obligatoriska redovisningen av sjukfrånvaro redovisas enligt KRL 4:1 a, det vill säga frånvaron specificeras på lång- och korttidsfrånvaro, män och kvinnor samt åldersindelad. I övrigt lämnar den personalekonomiska redovisningen ett flertal uppgifter om personalen i form av diagram och verbal information.

Sjukfrånvaron är i stort sett på samma nivå som föregående år. Inledningsvis under 2015 ökade sjukfrånvaron men har under andra halvåret minskat och enligt årsredovisningen med ett aktivt arbete för att sänka sjukfrånvaron.

Gemensam förvaltningsberättelse

I årsredovisningen under avsnittet "Sammanställd redovisning" beskrivs enheternas syfte, väsentliga händelser, ekonomi, personal och framtid. Det saknas uppgifter som särskilda upplysningar om ekonomi och verksamhet enligt rekommendation 8.2.

Pensionsredovisning

I förvaltningsberättelsen redovisas upplysningar om pensionsmedel och pensionsförpliktelser i enlighet med RKR 7.1

Andra förhållanden som har betydelse för styrning och uppföljning av verksamheten

Detta område avser information och analys rörande prestationer, kvalitet och mål. Information om kvalitet och måluppfyllelse saknas för verksamhetsmål och för flera nämnder. Utöver ekonomiska nyckeltal har några verksamhetsmått redovisats. Olika typer av nyckeltal skulle vara relevant att visa från olika verksamhetsområden. Detta bör på ett tydligare sätt framgå av förvaltningsberättelsen. Sammantaget görs därför bedömningen att redovisningen av utfallet för god ekonomisk hushållning i ett verksamhetsperspektiv är bristfällig.

Det framgår till viss del i olika delar i förvaltningsberättelsen hur kommunstyrelse och nämnder avser att arbeta med styrning och uppföljning.

KS beslut om årsredovisning samt överlämnande till KF är ett avsteg från kommunallagen. Årsredovisningen skall överlämnas senast den 15 april efter det år som redovisning avser.

I årsredovisningen framgår en sammanställning av de genomförda kontrollmomenten per styrelse och nämnd samt kortare kommentarer kring resultatet. KS har dock ej gjort någon sammanfattande bedömning av resultatet.

3.1.1.2. Investeringsredovisning

Bedömning och iakttagelser

Vi bedömer att investeringsredovisningen i allt väsentligt ger en rättvisande bild av årets investeringar.

Årets investeringar uppgår till 46,1 mnkr (78,1 mnkr). De större investeringarna som genomförts är byggnation av bostäder i Kv Kronan, energibesparande åtgärder mm.

För att utveckla den samlade investeringsredovisningen föreslås att sammanställningen och redovisningen innehåller;

- Avvikelser i förhållande till budget har analyserats och kommenterats
- Det finns en uppföljning av ev större projekt avseende total budget, total kostnad samt prognos

3.1.1.3. Driftredovisning

Bedömning och iakttagelser

Vi bedömer att driftredovisningen i allt väsentligt ger en rättvisande bild av hur utfallet förhåller sig till fullmäktiges budget.

Nämndernas budgetavvikelse samt förändringen från prognosen i delårsrapporten nr 2 jämfört med utfall 2015 redovisas i tabellen nedan:

Driftredovisning per nämnd, tkr	2015	Budget	Prognos delår	Budget-avvikelse	Prognos-avvikelse delår 2 utfall
KF	417	575	575	158	-158
Kommunstyrelse	157 994	159 165	159 165	1171	-1171
Drift- och servicenämnd	26 359	26 118	26 718	-241	-359
Bildningsnämnd	268 295	270 491	270 991	2196	-2696
Social- och arbetsmarknadsnämnd	296 077	284 348	296 048	-11729	29
Skatte och avgiftsnämnd	0	0	0	0	0
Revision	689	690	690	1	-1
Valnämnd	18	25	25	7	-7
Överförmyndare	1 542	1461	1461	-81	81
Summa nämnderna	751 391	742 873	755 673	-8 518	-4 282
Finansiering	758 609	751 479	758 479		-130
Totalt	7 218	8 606	2 806		-4 412

Nämnderna redovisar totalt ett underskott gentemot budget med - 8,5 mnkr (föregående år 3 mnkr). Den stora avvikelser är inom social- och arbetsmarknadsnämnden med - 11,7 mnkr vilket motsvarar 4,1 % av budgeterad ram. Föregående års Socialnämnd redovisade ett negativt resultat motsvarande - 5,6 mnkr och 2,2 %.

Orsakerna anges såsom i samband med delårsrapporten vara ökade kostnader för placeringar, avtalsenliga OB-ersättningar, volymökningar inom äldreomsorgen, bemanningsföretag samt ökade behov inom LSS.

Övriga nämnder och styrelse redovisar mindre budgetavvikelser.

Det påbörjade arbetet för att stärka uppföljningen och prognosrutiner behöver fortgå för att förbättra prognossäkerheten.

3.1.2. Balanskrav

Bedömning och iakttagelser

Vi instämmer i kommunens bedömning att balanskravet har uppfyllts.

Avstämning av årets resultat enligt balanskravets bestämmelser har dock inte tillfullo skett enligt 4 kapitlet i kommunal redovisningslag. Reavinster skall reduceras vilket framgår i årsredovisningens balanskravsavstämning. Mot bakgrund av granskningen bedöms dock redovisat avdrag motsvarande 472 tkr inte tillfullo utgöra reavinst.

Det framgår i årsredovisningen att tidigare års negativa resultat är återställt från 2014.

3.1.3. God ekonomisk hushållning

Bedömning och iakttagelser

Vi bedömer den finansiella måluppfyllelsen som svag.

Vi kan utifrån årsredovisningens återrapportering inte bedöma verksamhetsmålen uppfyllelse.

3.1.3.1. Finansiella mål

I årsredovisningen görs en överskådlig avstämning av kommunens finansiella mål fastställda av fullmäktige i budget 2015. I årsredovisningen refereras dessa som mål för god ekonomisk hushållning och under perspektivet "Hållbar kommun" finns fullmäktiges två finansiella mål.

- Hallsbergs kommun ska vara ett ekonomiskt, socialt och ekologiskt hållbart samhälle, där människors livskvalité ökar utan att det påverkar vår gemensamma miljö.
- Grunden för en stark välfärd är ordning och reda i kommunens ekonomi. Därför är det av stor vikt att den kommunala ekonomin präglas av överskott

i goda tider som kan användas för att minska påfrestningar i lågkonjunkturer. För att varje skattekrone ska användas optimalt är det av vikt att kommunens arbete präglas av öppenhet och tydlighet.

Målen är av övergripande och långsiktig karaktär. Till dessa mål finns en indikator kopplad:

- Det ekonomiska resultatet ska senast 2017 uppgå till 1,6 % av skatteintäkter och generella statsbidrag. På längre sikt ska kommunens ekonomiska resultat över en konjunkturcykel uppgå till 2 %. Utvecklingen ska redovisas i samband med tertialrapport, delårsrapport och årsredovisning.

Indikatorn redovisas och utvärderas i årsredovisningen men *uppfylls inte* under 2015 då det ekonomiska resultatet för kommunen uppgick till 0,95 % av skatter och generella bidrag. Målet bedöms i årsredovisningen kunna uppfyllas under 2016.

Vi gör bedömningen att den finansiella måluppfyllelsen som svag.

3.1.3.2. Mål för verksamheten

Årsredovisningen i Hallsbergs kommun är upprättad utifrån kommunens styrmodell och utgår från ett styrsystem med en vision, värdeord och strategiska områden. Enligt årsredovisningen är de Strategiska områdena kommunens väg för att nå visionen och fullmäktige har beslutat om fyra stycken områden:

- Hållbar Kommun
- Livslångt Lärande
- Allas Inflytande
- God Service

Fullmäktige har beslutat om 16 mål med 28 indikatorer kopplade till de fyra strategiska områdena. Målen är av övergripande karaktär men indikatorerna är något tydligare och uppföljningsbara. Det finns dock ingen samlad utvärdering av måluppfyllelsen för dessa mål i årsredovisningen.

I årsredovisningen redovisas indikatorer samt en kolumn för måluppfyllelse per indikator. Vi kan dock konstatera att det inte finns någon tydlig bedömning av om indikatorerna är uppfyllda utifrån den rapportering som redovisas.

Kommunfullmäktige har fastställt ett måldokument för mandatperioden 2016-2017. I detta dokument har varje nämnd beslutat om ett antal nämndmål kopplade till fullmäktiges strategiska områden. I årsredovisningen görs en sammanfattning gällande nämndernas samlade måluppfyllelse av nämndmålen inom respektive strategiskt område:

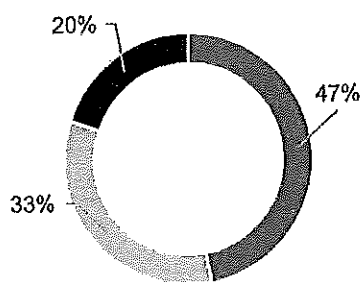
Hållbar Kommun bedöms 12 av 15 indikatorer som helt eller delvis är uppfyllda, vilket motsvarar 80 %.

Livslångt lärande bedöms 8 av 9 indikatorer som helt eller delvis är uppfyllda, vilket motsvarar 89 %.

Allas inflytande bedöms 8 av 10 indikatorer som helt eller delvis är uppfyllda, vilket motsvarar 80 %.

God service bedöms 8 av 11 indikatorer som helt eller delvis är uppfyllda. Vilket motsvarar 73 %.

Uppfyllelse av underliggande indikatorer för nämndmål 2015

- Antal helt uppfyllda verksamhetsmål
- Delvis uppfyllda verksamhetsmål
- Ej uppfyllda verksamhetsmål

Vid genomgången av, i årsredovisningen redovisad sammanställning av nämndmål och nämndernas återrapportering av dess måluppfyllelse kan konstateras att två av nämnderna redovisar måluppfyllelsen av sina nämndmål som är antagna i budget 2015.

Vi kan utifrån årsredovisningens återrapportering inte bedöma verksamhetsmålen uppfyllelse.

3.1.4. *Nämndernas redovisning av sitt uppdrag*

Av KL 3:15 framgår att nämnderna ska redovisa till fullmäktige hur de fullgjort sina uppdrag och fullmäktige beslutar om omfattningen av redovisningen och formerna för den.

Bedömning och iakttagelser

Vi bedömer att nämndernas redovisningar delvis innehåller redovisning av utfallet av årets verksamhet i förhållande till fastställda mål och riktlinjer samt de föreskrifter som gäller för verksamheten.

Avvikelser noteras gällande redovisning av nämndernas måluppfyllelse. Se ovan.

3.2. *Rättvisande räkenskaper*

3.2.1. *Resultaträkning*

Bedömning och iakttagelser

Vi bedömer att resultaträkningen uppfyller KRL:s krav och i övrigt är upprättad i enlighet med god redovisningssed.

Vi bedömer att resultaträkningen ger i allt väsentligt rättvisande bild av årets resultat. Några poster har dock ej kunnat verifieras om rätt periodisering.

Nedan redovisas resultaträkningens utfall jämfört med föregående år och prognos

Resultaträkning	Utfall 2015	Utfall 2014	Budget 2015	Prognos 2015 delår
Verksamhetens intäkter	247,2	228,8	274	0
Verksamhetens kostnader	-950,9	-914,5	-976,2	-706,9
Avskrivningar	-37	-33,2	-35,2	-35,2
Verksamhetens nettokostnader	-740,7	-718,9	-737,4	-742,1
Skatteintäkter	594,3	576,5	598,2	594,2
Generella statsbidrag och utjämning	164	165,3	164,1	163
Finansiella intäkter	1,4	0,6	1,1	1,1
Finansiella kostnader	-11,8	-13	-17,4	-13,4
Årets resultat	7,2	10,5	8,6	2,8

Resultatet för 2015 uppgår till 7,2 mnkr vilket är en försämring mot föregående år med 3,3 mnkr. Budgeterat resultat var 8,6 mnkr, en budgetavvikelse med 1,4 mnkr.

Av resultaträkningen kan utläsas att skatteintäkterna inklusive generella statsbidrag har ökat med 2 % och verksamhetens nettokostnader med 3 %.

Verksamhetens intäkter har ökat med 8 % och påverkats av poster av engångskaraktär. Exempelvis ersättning från AFA (6,6 mnkr) samt ej utnyttjade ackumulerade flyktingmedel (8,3 mnkr). Andra intäkter som ökat respektive minskat mellan åren är bidrag samt försäljning av verksamhet. Intäkter som avser avfallshantering hanteras numera av Sydnärkes kommunalförbund varför just dessa intäkter minskat i kommunens redovisning.

Verksamhetens kostnader har ökat med 4 % och överstiger budgeterad nivå. Personalkostnaderna har ökat med 2,7 %. Övriga kostnader är den post som ökat markant och kan härledas till bl.a. konsulttjänster och andra externa köp exempelvis för verksamhet inom social och arbetsmarknadsnämndens områden.

Avskrivningarna har ökat mellan åren. Detta till stor del beroende på genomförd rättelse av fel, avskrivningstider gällande övertagna fastigheter från Hallbo. Se även kapitel avseende balansräkning.

Finansnettot har förbättrats med anledning av minskade räntekostnader för långfristiga lån.

3.2.2. Balansräkning

Bedömning och iakttagelser

Vi bedömer att balansräkningen i allt väsentligt ger en rättvisande bild av tillgångar, avsättning, skulder och eget kapital med några avvikelser.

Balansräkningen är uppställd enligt KRL och omfattar tillräckliga noter.

Bilagor och specifikationer finns i tillräcklig omfattning. Dock noteras brister i underlag för vissa bidrag och projekt.

Vår bedömning är att tillgångarna, avsättningarna och skulderna existerar, är fullständigt redovisade, rätt periodiserade med några avvikelser och har värderats enligt principerna i KRL.

Nedan framgår avvikelser och iakttagelser som noterats i samband med granskningen;

- Från och med 2014 finns ett specifikt krav på komponentavskrivning av kommunens materiella anläggningstillgångar (RKR 11.4). Under året har kommunen vidtagit inledande åtgärder för att förbereda och anpassa sin redovisning till detta krav från och med år 2015. I redovisningsprinciperna framgår att kommunen tillämpar komponentavskrivning i ringa omfattning och att man under 2016-2017 kommer att införa detta generellt. Detta är otillräckligt i förhållande till god redovisningssed.
- **Anläggningstillgångar.** I föregående års granskning påtalades nedanstående;

Kommunen följer inte fullt ut de avskrivningsregler som gäller enligt god redovisningssed för de fastigheter som övertagits från Hallbo. Anskaffningsvärdet på dessa fastigheter är ca 100 mnkr. På anskaffningsvärdet ska årligen avskrivning ske med ca 2-3 % för att följa gällande normgivning. Kommunen har för åren 2006 - 2013 gjort årliga avskrivningar med 1,5 % för dessa fastigheter. Tidigare år har avskrivning gjorts med 1 %. Vår bedömning är att det bokförda värdet är för högt då tillräckliga avskrivningar inte gjorts.

Under 2015 framgår i årsredovisningen att en nedskrivning genomförts motsvarande 6,8 mnkr gällande övertagna omsorgsfastigheter. Detta bedöms ej vara en nedskrivning i enlighet med RKR 19 utan snarare vara en rättelse av fel. Vi noterar också att beräkningen bedöms vara för låg motsvarande 1,1 mnkr samt att justering av avskrivningstid inte är genomförd i anläggningsregister för 2015 eller för 2016 vid granskningstillfället.

- När det gäller bostäder i kvarteret Kopparslagaren påtalas nedanstående såsom föregående år. Kommunen har valt en progressiv avskrivning. Vår bedömning är att det saknas konkreta skäl varför kommunen i detta fall har valt att använda progressiv avskrivningsmetod. Den avskrivningsmetod som kommunen har valt för kvarteret Kopparslagaren är inte enligt normal praxis varken för kommuner och för kommunala fastighetsbolag. Genom att ha lägre avskrivningar i början för att sedan öka dessa samtidigt som kostnaderna för underhåll kommer att öka ju äldre fastigheten blir skjuter kommunen kostnaderna framför sig till kommande generation skattebetalare och det kännetecknar inte god ekonomisk hushållning.

Valet av avskrivningsmetod påverkar resultatet för Kopparslagaren positivt under 2014. Hade kommunen valt linjär avskrivning metod hade resultatet varit sämre.

- Under året har en utranering skett av materiella anläggningstillgångar, ombyggnationer av Västra skolan på 10,3 mnkr som har matchats mot en inbetalning från hyresgäst på 10,7 mnkr och en reavinst har bokförts. En reavinst uppstår endast vid försäljning av anläggningstillgångar, inte vid utranering. Enligt uppgift gjordes ombyggnationerna för att anpassa verksamheten till dåvarande hyresgäst (Sydnärkes utbildningsförbund, SUF). Då SUF inte använder lokalerna har ett avtal slutits mellan kommunen och SUF där SUF betalar 10,7 mnkr till kommunen för att komma ur avtalet. Det pågår nu ytterligare investeringar för att anpassa verksamheten till nuvarande hyresgäst. Utrangering får endast ske om ombyggnationerna inte längre finns kvar. Vi kan inte verifiera att de ombyggnationer som gjordes för att anpassa verksamheten till SUF inte längre är användbara och saknar servicepotential även till nuvarande hyresgäst.
- **Avsättningar** – Vissberga deponi. Under 2012 gjordes avsättningar till framtida åtgärder för lakvattenrening med 7 miljoner kronor för Vissberga deponi. Avsättningen finansierades från avfallsverksamhetens resultatutjämningsfond. Inga avsättningar har gjorts under 2015. Någon kalkyl som exakt visar hur mycket den framtida kostnaden för lakvattenrening beräknas saknas.
- **Övriga skulder och fordringar** – Rutinerna kring bokföring av korta skulder behöver ses över så att gällande redovisningsprinciper upprätthålls. I årsredovisningen framgår att KS beslutat om en social fond (markering inom eget kapital) inrättats med ackumulerade ej utnyttjade statsbidrag från migrationsverket motsvarande 8,4 mnkr, som resultatförts på 2015. Utifrån erhållet underlag kan vi dock ej bedöma om periodiseringen är rätt. Kommunen har också valt att periodisera hela den extra ersättningen från staten för tillfälligt stöd.

En särskild utredning behöver göras av ersättningar från migrationsverket för att säkerställa rätt redovisning och periodisering.

Äldre balanskonton med smärre belopp har noterats. Genomgång av dessa krävs under 2016.

Underlagen till upplupna kostnader och intäkter föreslås utvecklas så att periodiseringskontrollen kan förbättras.

3.2.3. *Kassaflödesanalys*

Bedömning och iakttagelser

Vi bedömer att kassaflödesanalysen redovisar kommunens finansiering och investeringar.

Noter bör utvecklas.

Överensstämmelse finns med motsvarande uppgifter i övriga delar av årsredovisningen.

3.2.4. *Sammanställd redovisning*

Bedömning och iakttagelser

Vi bedömer att den sammanställda redovisningen ger en helhetsbild av kommunens ekonomiska ställning och åtaganden.

Årets resultat är 9,6 mnkr. Föregående års resultat var 9,4 mnkr.

Den sammanställda redovisningen är upprättad utifrån preliminära årsredovisningar. I övrigt är den samlade redovisningen väl dokumenterad och underlag finns i tillräcklig omfattning. De sammanställda räkenskaperna är inte uppställda jämte kommunens och tilläggsupplysningarna till de sammanställda redovisningen redovisas per enhet och inte som en samlad koncern i enlighet med rekommendation 8.2. Detta framgår i årsredovisningens redovisningsprinciper.

Konsolideringen av underliggande enheter har beskrivits på ett korrekt sätt.

Olikheter i redovisningsprinciper mellan enheter har ej beskrivits och ej justerats före konsolidering, vilket framgår i årsredovisningens redovisningsprinciper.

3.2.5. *Tilläggsupplysningar*

Bedömning och iakttagelser

Detaljgranskning har ej skett i årets granskning. En del poster har granskats översiktligt i samband med genomgång av balansräkningen.

Vi bedömer utifrån föregående års granskning att årsredovisningens tilläggsupplysningar i allt väsentligt *uppfyller* KRL:s krav och i övrigt lämnas i enlighet med god redovisningssed, innebärande att:

- Tillämpade redovisningsprinciper beskriver varje särskild redovisningsprincip och eventuella förändringar av dessa som årsredovisningens intressenter måste känna till för att rätt förstå årsredovisningens innehåll.
- Viktiga uppgifter och poster i förvaltningsberättelse, resultat- och balansräkning samt kassaflödesrapport specificeras och preciseras i notupplysningar som krävs i KRL respektive RKR:s rekommendationer samt god redovisningssed i övrigt.

Eventuella avsteg från KRL samt rekommendationer kan dock på ett tydligare sätt framgå i årsredovisningens redovisningsprinciper. Bra är om tillämpade redovisningsprinciper beskriver *varje särskild rekommendation med nr* och eventuella förändringar av dessa som årsredovisningens intressenter måste känna till för att rätt förstå årsredovisningens innehåll.

Följande rekommendationer har dock kommunen inte följt fullt ut:

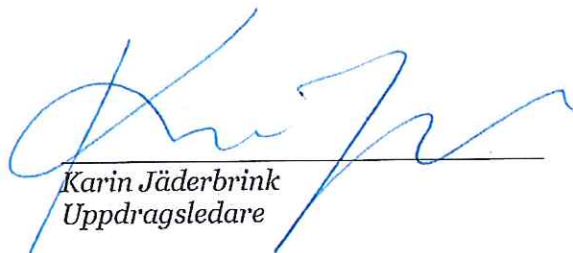
RKR 8.2 Sammanställd redovisning

RKR 11:3 Redovisning av materiella anläggningstillgångar

2016-04-22

Anna Gröndal
Projektledare

Karin Jäderbrink
Uppdragsledare